

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

multa inter se non sint idem eadem identitate, utique syllogismus constans: tal' medio termino erit vitiosus, nisi medium in termino, aut extra terminum completè distribuatur: erit namque syllogismus ex puris particularibus ex parte medij termini, quod constat esse maximum in syllogismo vitium.

Syllogismi quibus negationes conclusiones inferuntur unde vitium habent.

Illud postremò est addendum, in syllogismis colligentibus conclusiones negantes, siue hi syllogismi expositorij sint, siue non, ex certa non identitate medij termini cum altero extremo, vel in toto, vel in parte, colligi non identitatem eiusdem extremi cum altero extremo, quod cum medio in toto, aut in parte est idem, ut ex modis vtilibus syllogismorum inferentium conclusionem negantem est manifestum.

Ex dictis facilè colliges, hanc consequentiam nullam esse: *omnis essentia divina est Pater: Filius est essentia divina: ergo Filius est Pater.* Est enim syllogismus ex puris particularibus, eò quòd medium non distribuatur completè. Esset verò valida, si medium in maiori propositione distribuatur completè, dicereturque, *omnis res qua est essentia divina est Pater: attamè tunc maior esset falsa, quia Filius est res, quae est essentia divina, & non est Pater.* Eodem vitio laborat hæc alia consequentia: *hæc essentia divina est Pater: hæc essentia divina est Filius: ergo Filius est Pater.* Etenim licet medium sit res singularis, est tamen communis multis, nec completam habet distributionem, ut patebit aduertenti. Propter eundem defectum hæc ratiocinationes nihil valent: *omnis Deus est Pater: Filius est Deus: ergo Filius est Pater. Hic Deus est Pater: hic Deus est Filius: ergo Filius est Pater.* Licet enim concretum, *Deus*, aut, *hic Deus*, supponat personis: quia tamen est res singularis, neque diuiditur in illis, distributio non fertur supra personas, sed supra naturam significatam in concreto, quæ est vnicum indiuiduum reali communitate tribus suppositis commune. Verùm de hac re fusior erit sermo in sequentibus. Ex eodè defectu hæc consequentia nihil valent: *spiratio actiua est paternitas: spiratio actiua est filiatio: ergo filiatio est paternitas: omnis spirator est Pater: Filius est spirator: ergo Filius est Pater.* Spiratio namque actiua est indiuiduum quoddam idem re & actione formali cum paternitate & filiatione, solum virtute ab eis distinctum, atque ad eò commune illis per identitatem: in nullaque præmissarum distribuatur completè. Essent verò optimæ consequentia si medium distribuatur in illis completè, dicereturque in maiori: *omnis res, quæ est spiratio actiua, est paternitas: aut, omnis res quæ est spirator, est pater: sed tunc propositiones essent falsæ. Eodem vitio laborat syllogismus ille, quem disputatione præcedente in rebus naturalibus confecimus: hoc intelligens est Socrates: hoc idem intelligens est eius anima: ergo anima est Socrates.* Qui iuxta modum à nobis explicatum emendari possit.

Syllogismus in terminis diuinis vray defectus unde.

Ex dictis etiam licet colligere has, & similes consequentias nihil valere, cum in eis committatur fallacia accidentis: *Filius non est Pater: Filius est essentia divina: ergo essentia divina non est Pater. Filius differt à Patre: Filius est essentia divina: ergo essentia divina differt à Patre. Pater generat: Pater est essentia divina: ergo essentia divina generat. Filius est genitus: Filius est essentia divina: ergo essentia divina est genita. Intellectus in Deo est principium Filij: intellectus in Deo est voluntas: ergo voluntas est principium Filij.* Quòd verò in his omnibus consequentiis fallacia accidentis committatur, ex eo est manifestum, quoniam Filio conuenit non esse Patrem, differre ac distingui à Patre, ut ratione ac virtute distinguitur ab essentia diuina: quare si, propter identitatè quam habet cum essen-

tia diuina, velimus essentia illa eadem tribuere, in fallaciam accidentis incidemus: ac si conficere-mus has argumentationes: *Socrates est indiuiduum: Socrates est homo: ergo homo est indiuiduum. Socrates non est species: Socrates est homo: ergo homo non est species.* Generare etiam conuenit Patri, & esse genitum Filio, ut ratione ac virtute distinguntur ab essentia: quare si propter identitatem, quam cum eadem essentia habent, illud idem tribuere velimus essentia, accidentis fallacia committetur. Simili modo, esse principium Filij, conuenit intellectui, ut ratione ac virtute distinguitur à voluntate: quare si propter identitatem realem & formalem, quam voluntas habet cum intellectu, velimus id voluntati accom-modare, accidentis fallaciam incurramus.

ARTICVLVS IV.

Utrum in Deo sint tantum quatuor relationes reales.

DISPUTATIO I.

ONCLUSIO affirmat, quæ cum exclusiua sit, duas habet exponentes, quarum prima, quæ dicit, in Deo esse quatuor relationes reales, est tam certa, ut non dubitem contrariam appellare errorem in fide: in sensu tamen vero, quem dabimus inferius. Quod ad posteriorem verò attinet, videlicet in Deo non esse plures relationes reales, quam quatuor, est controuersa, ut quaestione 42. est examinandum.

Relationes reales diuinae esse tantum quatuor.

Conclusionem probat D. Thomas hoc loco, quoniam omnis relatio realis fundatur (intellige, tantquam in ratione fundandi) in quantitate, vel in actione, aut passione ex Aristotele 5. Metaphysicæ cap. 15. sed in Deo non est relatio realis, quæ fundetur in quantitate: eò quòd in Deo non sit quantitas: neque quæ fundetur in actione, aut passione ad extra: quippe cum relatio Dei ad creaturas, quæ ex huiusmodi actione tamquam ex ratione fundandi resultat, non sit realis ex parte Dei, sed rationis, ut quaest. 13. art. 7. dictum est: ergo relationes reales, quæ sunt in Deo, fundantur solum tantquam in ratione fundandi in actione ad intra, secundum quam est processio in diuinis. Quare cum in Deo sit duplex tantum processio, ut in superioribus est habitum, vna secundum actionem intellectus, quæ est processio Verbi, & propriissime dicitur generatio: alia secundum actionem voluntatis, quæ est processio amoris: secundum quamlibet autem processionem sint duæ relationes reales oppositæ, vna procedentis à principio, altera principij à quo procedit: fit, ut in Deo sint tantum quatuor relationes reales: duæ secundum processionem intellectus, quarum vna dicitur paternitas, & alia filiatio. Etenim relatio principij, à quo est generatio propria viuentibus, paternitas dicitur: relatio verò erus, quod per generationem est à tali principio, dicitur filiatio: & duæ alia secundum processionem amoris, quæ nomine carent: quemadmodum & ipsa processio (intellige, in sensu quaestione præcedente articulo 4. in responsione ad tertium explicato.) Appellatur verò relatio principij, à quo est talis processio, spiratio actiua: relatio verò procedentis à tali principio dicitur processio, aut spiratio passiuæ. Tamest nomina hæc commodius applicentur ad significandam processionem ipsam significatam per modum actionis & passionis, quam ad significandas relationes ipsas per modum relationis. Quo loco animad

MOL
INDI
D

